

nál.) Csakis a szó eredeti (*pathos*) értelmében, azaz elszenvedni a fájdalmat. Ami azt is jelenti, hogy megmutatkozni engedni. Mert újra és újra beszélni kell a hiányzóról, akár egyoldalú gyászbeszédként, monológként, emlékművet állítani beszéddel, emlékezéssel. Confessio mint sírhely. Emlékműállítás, amely viszont – szövegekről lévén szó – sosem lehet befejezett. És itt látszik a vallomások legsajátabb közös jegye: az a köztesség, a szövegek terének behatárolhatatlansága, amelynek megnyilatkozási formája a *töredék*. Ugyanakkor nemcsak a szövegek tere behatárolhatatlan, hanem a szövegek időtapasztalata is bizonytalan. Hiszen a vallomástevő Istenhez intézett fohásza mindig megkésett – ahogy ezt az Ágostonról szóló elemzésben állapítja meg a szerző – a misztikusok számára a virrasztás éjszakája időtlen, lemérhetetlen. De ugyanígy meghatározhatatlan az isteni kegyelem transzcendens pillanata is. A várakozók számára kizökken az idő – nem véletlen, hogy Ágoston a *Vallomásokban* az időtudat fenomenológiáját is tárgyalja – és ez a kizökkenő idő közös tapasztalat mind a kegyelemre váró misztikusok, mint a gyász éjszakáján virrasztó Barthes számára. A vallomás tehát nem annyira műfaj, mint inkább gesztus, az űr beismerése, amikor nem marad más hátra, mint kimondani, kibeszélni a fájdalmat, a hiányt, a nem kimondhatót. A „mi lesz velem nélküle?” kízó felkiáltása – a Sartre-t gyászoló Beauvoirnál – annak a hiánynak a betörése, amely a szavak általi emlékezés-megjelenítés hajtóereje. Barthes feljegyzéseiben vagy Derrida memoárjaiban szépen látszik, hogy a szövegek az anya vagy épp az én megragadhatatlan helyei köré épülnek, lezárhatatlan fragmentumokként. Darida Veronika könyve sem akar a töredékes vallomásokból valami hiányzó egészt létrehozni, önnön töredékességükben hagyja őket.

